

**Quæstionum Canoniarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum V. Decretalium, Per Quadraginta, Et Unum Titulos Distributum,
In quo agitur De Judicio criminali, exponendo primùm actiones in eo
judicio instituendas, & suscipiendas, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1709

Quæstio XXIII. In Tit. XXIII. De Delictis Puerorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73064](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73064)

QUÆSTIO XXIII.

IN TIT. XXIII. DE DELICTIS PUERORUM.

1110 **N**on est dubium, etiam à pueris delicta committi; quia verò in pueris relinqui solet impunitum (intellige pœnis ordinariis) quod in aliis provecioris ætatis severius corrigendum leges statuunt, ut dicitur c. 2. h. t. (Cum tamen furtis, mendaciis, & perjuriis plena sit puerilis ætas, ut habetur c. 1. cod.) ideo hic de illorum delictis agitur. Dicitur autem puer omnis masculus intra 7. & 14. annum constitutus; & fœmina, intra 7. & 12. Hinc sequitur, quòd, licet, si puer crimen aliquod committat (v. g. mendacium, furtum, homicidium) hoc non debeat impunitum manere, modò sit doli capax, hoc est, talis sit, ut intelligere possit, se male agere, illud agendo L. Impuberem, ff. de furtis, puniatur tamen mitius, cum aliquid ætati sit indulgendum c. 1. h. t. & L. Infans ff. ad Legem Corneliam de Sicariis; quod etiam extenditur ad minores 25. annis.

1111 Circa hoc not. ulterius, cum dicitur, minoribus in delictis, non subveniri, juxta L. 9. §. nunc videndum, ff. de minoribus, & L. 36. ff. ad leg. Juliam, de adulter: intelligi quoad restitutionem in integrum; non autem, quoad pœnæ mitigationem, ut observat Fachinaus l. 1. Controvers. c. 71. Et hoc procedit non tantum in delicti reiteratione; sed etiam, cum delictum, in minori ætate commissum, pateficeret primò post majorenitatem. Nam in delictis considerari debet persona conditio pro tempore admissi delicti; non autem quam habet postea; dolum enim, & malitia delinquentis puniuntur. Ita Zoësius h. t. n. 2. quæ minor est in ætate puerili.

1112 Not. 2. Eos, qui necdum 14. ætatis annum compleverunt (sive mares, sive fœmellæ sint; nam in hoc attenditur viri potentia (ex cit. c. 1.) sed ætas, doli seu malitiæ capax, de quo arbitrandum est Judici) juxta ordinationem Carolinam artic. 164. regulariter non puniri pœnâ mortis (licet relatè ad delictum sit ordina-

ria) sed mitiori, v. g. carceris, relegationis, Virgarum, &c. nisi constaret, malitiam prævertisse ætatem, ut supponitur in L. 14. ff. ad S. C. Sillanum, ibi: etiam de impubere sumi jussit supplicium, & tamen non sine ratione; quod fortè procederet in delictis, quæ serpunt in annos, nec facillè dimittuntur.

Not. 3. Ex hoc, quòd L. 37. C. de Minoribus dicitur: in delictis autem, minor 25. annis non meretur in integrum restitutionem, utique in atrocioribus, nisi quatenus interdum miseratio ætatis ad mediocrem pœnam Judicem perduxerit: Haunoldum tom. 6. de Jure, & Just. tr. 3. n. 521. concludere, Minorenes à pœna ordinaria regulariter non excusari ratione ætatis; nixum etiam ordinatione Carolinâ a. 264. quæ solum illos fures ab ordinaria, & mortis pœna eximit, qui 14. annum non exceperunt. Mihi omnino verum videtur, in pœnis non debere attendi ætatem delinquentis, loquendo generaliter, & indefinitè, seclusis aliis circumstantiis, etiam si ætas ipsa talis sit, quæ communiter arguat ex imperfectione judicii, delictum in ea ætate commissum, carere dolo, & malitiâ, quæ communiter inesse solet delictis maturâ ætate perpetratis. Huc respexisse videtur L. 7. ff. ad S. C. Sillan. ibi: Ignoscitur etiam his, qui ætate defecti sunt; quod communiter intelligitur de senibus, in quibus ob gravitatem annorum, debile est judicium rationis. Et ideo communis tenet, qualitatem & quantitatem pœnæ pro delictis commissis ab his, ubi ætas communiter arguit rationis imbecillitatem, consequenter minorem dolum, & malitiam, Judici inspectis circumstantiis, relinquendam.

Not. 4. Pueros, doli capaces, dici secundum aliquos, qui proximi sunt pubertati ex §. penult. Instit. de obligat. quæ ex delicto nascitur. Talem faciunt marem, qui attingit annum 10. cum dimidio; fœminam, quæ 9. cum dimidio, ut vult gloss. in §. Pupillus. Institut. de inutilit. stipulat. sed rectius id relinquatur Judici arbitrio, ut dictum est, consideratis personæ,

næ, delicti, ætatis, & aliis circumstantiis: cum nimis clarum sit alios aliis maturius pollere iudicio; Sic Vallensis h. t. n. 4.

Not. 5. Ad quæstionem, an Pater conveniri possit, & teneatur ex delicto

fili, sive puberis, sive impuberis, quem in sua potestate habet? responderi ex c. 2. h. t. non Patrem, sed ipsum delinquentem conveniendum; quod etiam iure civili proditum est, ut dicitur in Institutionibus de noxalibus actionibus.

QUÆSTIO XXIV.

IN TIT. XXIV. DE CLERICO VENATORE.

1115

um sint quædam actiones, quæ vel nullo modo, vel non tam graviter apprehenduntur in Laicis, secus in Clericis, de illis nunc tractant Canones. Inter eas est venatio, quam esse triplicem communiter dicunt, primò venationem *oppressivam*, in qua quis est oppressor hominum, eos nimium cogendo ad labores venaticos, de quâ insinuat aliquid c. *fin.* §. *fin.* dist. 6. Secundò *arenariam*, in qua quis pugnat cum bestiis; quæ communiter adjunctum habet vitæ periculum; & *artem nequissimam* vocat Augustinus c. *qui Venatoribus*; c. *Vidit*; dist. 86. Tertio *sylvaticam*, *aucupativam*, & saltuosam, & de hac in præsens sermo est, quando venatio

fit *cum strepitu*, hoc est, per canes, accipitres, falcones, & similia. Hæc interdicitur Clericis c. 1. & 2. h. t. quia pugnat cum professione & statu Clericorum, Hinc, si Episcopus sæpius ejusmodi venationibus det operam, tribus mensibus à communione; si verò Presbyter fuerit, duobus; si Diaconus, aut Sub-Diaconus, ab omni officio suspenditur cit. c. 1. h. t. Constituti autem in minoribus puniuntur arbitrio Judicis. Hanc tamen prohibitionem intellige de venatione saltuosa, cum clamore, strepitu armorum, frequenti, & avocante à divinis officiis; non autem moderata, & quieta, etiam causâ honestæ relaxationis. Sic Lessius lib. 2.

de Just. c. 5. dub. 9. n. 40.

QUÆSTIO XXV.

IN TIT. XXV. DE CLERICO PERCUSSORE.

1116

Um Clericos dedecet clamorosa venatio, multò magis dedecet aliorum immoderata percussio, non autem moderata correctio. Quare Clericus percussor, si monitus non desistat, deponi jubetur c. 1. h. t. & si Episcopus jusserit aliquem cædi crudeliter fustibus, ab administratione Missarum per duos menses suspenditur; c. 2. eodem; decet enim Clericos peculiariter *mansuetudo*. Unde sibi

subjectos non tam verberibus, quàm verbis corrigere debent; nec Episcopos, & Superiores Ecclesiasticos decet, manibus propriis aliquem cædere, ut dicitur in c. *Universitatis*, de sent. excom. & c. *non licet*, dist. 86. nisi necessitas exigat. Abbas tamen Regularis, Monachum, causâ regularis disciplinæ, etiam in propria persona vel per alium Clericum, aut Monachum, verberare potest, ut docet Diaz apud Pirhing hic n. 1. videtur tamen non decere, nisi aliter corrigi non posset.

QUÆ-